Kirjallinen lausunto Eduskunnan ympäristövaliokunnalle.

Euroopan parlamentin jäsen Nils Torvalds, (RKP, Renew Europe)

Asia: E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029.

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston selvityksestä eduskunnalle Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024-2029.

Valtioneuvoston kannan mukaisesti, pääosa avaintavoitteista ovat erittäin kannatettavia. On kuitenkin huomioitava, että ympäristö- ja ilmastopolitiikan osalta selvityksen sisältö jää hieman mitäänsanomattomaksi. Toki voinemme toivoa, että tälle politiikka-alueelle annetaan hieman enemmän painoarvoa E-kirjeessä mainitussa vuosittaisessa vaikuttamisstrategiassa.

Verrattuna aikaisempaan on hienoa nähdä, että valtioneuvoston kannan mukaisesti on herätty siihen, että ennakkovaiktuttaminen ja ennakkovaikuttamistyö määritellyissä Suomen avaintavoitteissa vaati pitkäjänteistä työtä ja että nämä tavoitteet kattavat pitkän aikajakson jonka aikana tavoitteet ja vaikuttamisstrategiat toki voivat tarkentua.

Huomionarvoisena tässä asiayhteydessä ja antaessani lausuntoa Eduskunnan ympäristövaliokunnalle, pidän silti sitä, että ympäristö- ja ilmastopoliittinen osa on sisällöltään todella ohut. Euroopan unionin jäsenenä enemmistö meidän ilmasto- ja ympäristöpolitiikasta päätetään Euroopan unionin päätöksentekoelimissä. Toki on hieno huomata, että tavoitteet jotka nostetaan ovat hyvin osuvia ja tukevat varmasti Suomen kannan edistämistä niin Brysselissä, Strasbourgissa kuin Luxemburgissa.

Vihreän siirtymän ja digitaaliseen siirtymän yhdistäminen yhdeksi osioksi selvityksessä tukee suomalaista osaamista ja jo tehtyjä päätöksiä sekä työtä. Tavoitteena sitä on myös hyvä nostaa EU-yhteyksissä. Olemme silti unionin jäsenmaana yksi edelläkävijöistä sekä vihreän että digitaalisen siirtymän suhteen. Tulemme myös näkemään suuria investointeja vihreään siirtymään ja puhtaaseen energiaan maassamme ja se tulee myös seuraavalla EU:n vaalikaudella 2024-2029 näkymään investoineissa Suomeen ja asemana edelläkävijänä koko Euroopan unionissa, kaikella todennäköisyydellä yhdessä naapurimaamme Ruotsin kanssa. Tätä korostetaan hienosti selvityksessä.

Erääseen EU-järjestelmän kannalta mielenkiintoiseen seikkaan olisi kuitenkin kiinnitettävä enemmän huomiota. Unionin toimintatapa on alusta alkaen ollut hyvin ”ranskalaisvetoinen”. Tämä koskee sekä budjetin että sääntelyn sisäistä logiikkaa. Tästä syystä olisi syytä tutustua lähemmin Ranskan ”France 2030”- toimintatapaan. Toinen osa pohtii ja valmistelee EU:n puitteissa kehittyvien säädösten juristista logiikkaa, toinen osa valmistelee vastaavia investointeja. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Ranskalla on kaikilla tasoilla komission jäsenestä, virkamiehistä ja mepeistä lähtien yhtenäiset toimintaohjeet. Järjestelmällisyys edesauttaa huomattavalla tavalla Ranskan tavoitteiden saavuttamista.

Yllä mainittu ranskalainen järjestelmä tuottaa helposti ylimääräisiä haasteita Suomelle. Komissio ei ole juurikaan koskaan ollut erityisen taipuvainen huomioimaan ns. läheisyysperiaatetta. Ranskan kyky toimia EU-lainsäädännön sisäisen logiikan puitteissa johtaa helposti haasteellisiin tilanteisiin jäsenmaassa, jonka luonnon olosuhteet, hallinto ja toimintakulttuuri poikkeavat Ranskan dirigismin perinteistä.

Kuten valtioneuvosto myös selvityksessään toteaa niin ilmastotavoitetasot vuosina 2040 ja 2050 tulisivat olla johdonmukaisia ja uskottavasti tukea ilmastoneutraaliuiden saavuttamista niin Euroopan unionissa kuin meidän omassakin päätöksenteossa.

Brysselissä 19. päivänä helmikuuta 2024

Nils Torvalds